

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 "
Külföldre egy évre	8 " — "

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazdasági, társadalmi és szépirodalmi hiriap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. helyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesíti.

A „Nyiltér“ rovatban
közleendő cikkek soronkint
10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:
Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyiltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Szíves figyelembe.

Kézdi-Vásárhely, nov. 29.

Hogy komolyan szándékozik-e a kormány megyénkben középtanodát állítani, azt nem tudjuk; de hisszük, hogy miután az ügy már nemcsak városunkban, hanem Seps-Szentgyörgyön is a sajtó terén vita tárgyát képezte: be fogja váltani ígérését a kormány. Tagadhatatlan, hogy itt a középtanoda felállításával üdvös dolgot tenne, s annak előbb-utóbb meglenne a maga jótékony hatása.

E lap hasábjain Szabó István ur tollából a múlt héten ez ötletből egy cikk jelent meg, melyben Sz. I. ur azon ohajtását indokolja, hogy állítások fel az ígért középtanoda (gymnasium) helyett inkább egy közép-ipartanoda. Nem mondjuk, hogy erre nincs szükségünk, sőt készséggel elismerjük, hogy az nálunk nagy hézagot pótolna; azonban nem lesz talán kárára az ügynek, ha e tárgyban mi is teszünk egy szerény indítványt a nyilvánosság előtt. Tegye a magas kormány komoly tanulmány tárgyává a dolgot s adjon olyasmit, a mit jónak lát. Nem követeljük magunknak, hogy véleményünket mindenki ossza; ily elfogultak korántsem vagyunk. A ki tud valami jobbat, helyesebbet: ki vele!

De térjünk a dologra. Azt hisszük, hogy ha már áldozatról van szó, nem

lenne fölösleges áldozat, ha ittegy földmívelési iskolát állítanának fel olyan szervezettel, a milyeneket a földmívelési miniszterium Magyarországon több helyett felállított. Tanítanak abban az ifjú nemzedéket írni, olvasni; tanítanak egy kevés számtanra, könyvvezetésre; továbbá tanítanak a konyhakerészetet, gyümölcsésészetet, méhészetet stb. s a földmívelést gyakorlatilag. Reméljük, hogy e város rendelkezés alá bocsátaná e célra birtokát, annyiival is inkább, mivel az ingyen és a mi földolog: szakértelmével kezeltetnék s nem megvetendő haszna is lenne belőle. A kormány tehát csak néhány tanítóról és a gazdasághoz szükséges felszerelésről kellene hogy gondoskodjék. Lenne némi befektetés is, de ez kifizetné magát idővel. Felvételhetnének ezen földmívelési iskolába a szellemi képzettség legső fokán álló szegény falusi gyermekek is; megtanulhatnák itt azt, a mire az életben szükségük lesz s onnan aztán mint képzett fiatal gazdák lépne ki. A mai világban pedig a jól kiképzett gazdákra vajmi nagy szükség van.

Lenne azonban ennek szerény nézetünk szerint más előnye is. Köztudomású dolog ugyanis, hogy Romániába tekintélyes számban vándorolnak ki a kereset hiánya miatt a tanulatlan, napszámból éldegélő suhancok, kik közül nem egy ott elromlik vagy plane oda is vesz. Ezeknek egy részét a nevezett is-

kola által talán meg lehetne menteni a bázának. Ha itt nem is kapnának mindnyáján állást, kapnának hazánk más részeiben.

Mint fentebb is mondók, nem követelünk feltétlen helyeslést; felvetettük ezen eszmét azért, hogy a többi között tennék az illetékes körökben tanulmány tárgyává ezt is, és ha netalán jónak látnák, fogadnák el. Még csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy gazdasági téren talán még hátrább állunk, mint az ipar terén, annak emelésére tehát, bár áldozatok árán is, mindent meg kell tennünk, másfelől pedig minden lehető eszközt meg kell ragadnunk, mi a kivándorlás megakadályozására némi befolyással bírhat.

Ujból ajánljuk ezen eszmét az illetők szíves figyelmébe.

A.

Társadalmi bajaink.

III.

Magyar társadalmi életet kell teremtenünk, mert a már kimutatott piperében való bárgyu gyönyörködésnél még nem állapodik meg a fényűzés esztelenségének hosszú láncolata, hanem követi azt a göggel párosultan a rangkóróság, kevélység és elvsovargás. Leverő dolog, midőn a lélek végtelen tehetségeinek nincsen magasabb célja, mint az emberi szenvedélyek kielégítése és a ranghoz illő életmód. Kétségtelen, hogy az étel, ital, öltözködés, lakás stb.-nek a társa-

dalmi rang szerint való fenntartása mind oly dolgok, melyeket nem lehet figyelmen kívül hagyni, de minden dolognak korlátja is lévén, ezeknek sem szabad soha, hogy a túlságba menjenek, mert különben szenvedélylélválnak. A szenvedély pedig mindenben elítélendő. Az életnek bizonyára magasabb hivatásai vannak, mint a testnek élelem általi túltöltése, ruházat általi édesgetése és más, soha meg nem bocsátható szenvedélyek megtűrése.

Nagyon kíváncsok tehát minden osztályban az életmód középértéke, azaz: legyen az olyan, hogy foglalja magában az élet kényelmét, a csinoság és rend eszközeit, szóval: szükségleteink kielégítését. Oh, de hányan vannak, kik izzadság árán szerzett összes keresményeiket, a szülőikről reájuk maradt örökséget oly élvezetekre fecsérlik el, melyeket nem csak hogy nélkülözni lehetne, de sőt azokkal maguknak betegséget, családjuknak pedig szármalmas helyzetet teremtenek. Igen ám, mert hát a luxusnak hódolni kell minden tekintetben.

De, hogy tovább menjünk, azt kérdezzük: hány földbirtokosnál, iparosnál találhatni magyar írótl vagy egy művet, mely hivatva volna szellemi haladását előmozdítani? Hány község rendelkezik javára való könyvtárral, melyet mindenki olvasna, és ha szintén eddig rendelkezett is, pártolás hiányában végnapjait ne élné?

Az ifjuban megvan az olvasás iránti vágy, (mely azonban, mint a szalmaláng, hamar el is mulik); veszen magának egy pár költeményfüzért, hogy ennek segítségével dalban zenghesse el örömét és bánatát, de ezzel aztán — legfőkébb vagy egy erkölcsbénító ponyva-históriát is ide számítva — ki van merítve a hazai irodalom pártolása. Sőt tovább menve, tapasztalatból tudjuk,

A „Székelyföld“ tárczája.

Az öt érzékről.

(A vörös kereszt egyesület Kézdi-Vásárhely városi és vidéki választmánya által folyó hó 25-én rendezett műtársasági felolvasás Erdélyi Károly.)

Tisztelt társaság!

Felsőbb parancsnak hódoltam, midőn arra a fontos lépésre határozottam el magamat, hogy ily diszes közönség előtt felolvasást tartsak. Azonban őszintén megvallom: szerettem volna valamiképp e bár megtisztelő, de reám nézve súlyos feladat elől menekülni, hanem — fájdalom! — nem volt hová apellálnom, és így kénytelen valék a bájos, de kérérlhetetlen hölgy-areopág határozata előtt meghajolni — annál is inkább, mert alig hiszem, hogy holmi ártatlan migrain vagy más efféle mindig kéznél levő melegség ez uttal használt volna. Hogy feladatomat méltán neveztem súlyosnak, azt bárki is beláthatja, meggondolván, miszerint még a befagyott víz sima jégűkre sem oly sikamlós, mint egy iv tiszta papír, ha ennek fehér mezéjén patkólatlan Pegazussal akarjuk végbe vinni a szellemi kéjlavaglást. A ki e pályán elbukik, az nem kel fel oly könnyen, mint a ki a jégén rugja ki maga alul lábait. Nem csoda tehát, hogy oly kevesen merészkednek e sikamlós térre, s hogy oly csekély azok száma, kik a sportnak e nemét virtuozitással gyakorolják. Három kellék kívánatik

ehhez: gyakorlottság, bátorság és szerencse. A kieháromszággal felruházva nincs, az jobban teszi, ha otthon ül a sutban és zabot hegyez; mert nincs neveségesebb valami, mint midőn a hajdu neki gyürkőzik a — harangöntésnek, vagy pedig a csizmadia a — politikának.

Azt kérdehetné valaki, hogy ha megvan a kellő gyakorlottság és hozzá elegendő bátorság, mi szükség van akkor a szerencsére? Hát igen nagy, sőt tán a legnagyobb szükség éppen a szerencsére van; mert hiszen a mai világban minden a szerencsétől függ; ezt nem csak én mondok, hanem a közvélemény is, e számárfejú sphynx, — mint Pascal nevezte — melyet a sajtó ellik. Valóban, szerencse nélkül még egy darab vajás kenyeret sem lehet megenni: kiesik kezünk-ből s éppen a vajás felével hull a porba.

Lássuk már a medvét! — kiáltott az atyafi a debreczeni színház karzatán, megünvő a nem szája ize szerinti komédiát. Tisztelt hallgatóim is bizonyára ohajtanak már látni a „medvét“, azaz szeretnék tudni, hogy e kacsaringós bevezetés után miről fog szólni az ének. Elismerem e kívánság jogosságát; de legnagyobb sajnálatomra, nem mondhatom meg azon egyszerű oknál fogva, hogy még magam sem tudom: hová lyukad ki a dolog. Az én Pegazusom különös egy állat, tele szeszélylél, akár egy zsembe agglagény. Néha csókönys és gebe

és sem simogatásra, sem sarkantyuzásra nem mozdul, mint bizonyos állam háztartásának megfeneklett hajója; máskor meg pajkos csikó, oldalkirugásokat tesz és viczkáncózik jobbra-balra cél és irány nélkül. Ha ilyenkor nyergelem meg, visz tetszése szerint és soha sem tudhatom: hol fog velem megállapodni. Most is abban a pajkos kedvében van — úgy látom, éppen azért szinte félek tárgyat választani és ahhoz mért címet adni felolvasásomnak.

Azonban, hiában kerülgetem a dolgot, mint a macska a forró kását, mert végre is csak el kell határoznom magamat valamire. Legyen tehát! neki durálom magamat és ki-mondom, hogy tulajdonképpen „az öt érzék ről“, illetve ezen érzékeknek megfelelő szervekről ohajtok egy kis futólagos antropológiai disszertációt tartani. Ha a fentebb jelzett ok miatt nem sikerülne mindvégig szorosan a tárgy mellett maradnom, azért előre is kérem tisztelt hallgatóim szíves elnézését!

Még hátulgomboló bugyogós vitéz koromban megtanultam a mest'uramtól, hogy az ember öt érzékkel bír, melyek a következők: látás, hallás, szaglás, ízlés, tapintás. Hej, de az óta a világ nagyot haladott minden tekintetben s így némelyek szerint az érzékek száma is megsaporodott egy megnevezhetlen hatodik érzékkel, melyet ennél fogva szintén föl kell vennem ér-

tekezésem körébe — főleg a férfivilág épülésére. De, rend lévén a lelke minden dolognak, vegyük mi is ezen érzékeket rendben!

A látás. E fölötté fontos érzék szerve a szem. Sajnos, nem mindenki használja rendeltetésének megfelelőleg. Némelyek behunyt, mások túlságosan kinyílt szemekkel zárándokolják végig e földi életet; és hányan vannak, a kiknek szemére a túlságos jóllétől és nem gondolkodástól hállyog ereszkedik s a kik e miatt nem látnak tovább az orrukánál! Azok száma is legio, a kik minden kicsiny szálkát meglátnak embertársaik szemében, de a magukéban a gerendát nem veszik észre. Ha bizonyos, nagyon is szembevünő bajakat meg nem látsz, akkor vak si a neved; ha pedig ugyanazon bajakon szemeidet feltűnő módon legelteted, el lehetsz reá készülvé, hogy — legalább a látszat kedvéért — felruháznak a szemtelen epithetonnal. De ez téged természetesen egy cseppet sem geniroz, sőt még büszke vagy reá, mert hát szemesnek áll a világ, vaknak az alamizsna. Ebből minden józan eszű ember azt a következtetést is vonhatja le, hogy a „szemtelen“ a legtöbb esetben „szemes“-t jelent. Hát szemérmesnek kit nevez a világ? Azt, a ki sem látni, sem láttatni nem akar s szeméit lesűtve tartja még akkor is, midőn alkalma volna neki a mennybe pillantani. No, a ki rózsákat akar szakasztani az élet kertjében, az ne kö-

hogy kivált falukon a legméltatlanabb ki-
gunyolásnak van kitéve az, a ki az irodalom
íránt érdeklődik, s azt a pénzt, mely e célra
kiadott, a legindokolatlanabb célra ki-
adottnak tekintik. Vannak tiszteltre méltó
kivételek, de csekély számban.

Még falun is, a hol pedig a nagyzás
hóbortja nem uralkodik oly nagy mértékben,
30—60 forint költenek el némelyek csupán
bálra, városan kétszer, háromszor annyit,
sőt még többet is, csupán azért, hogy az oda
vezetendő hajadon pazar fényvel öltözött
délő lehessen. És a mamák? Ők sem jobbak.
O tempora! O mores!

De ki a hibás? A férfi-világ; mert
ugy dongják körül azokat a bohókás fejű,
rizsposos arcú, pazar fényvel felöltözött
délőket, mint a légyserg az ételt, míg az
egyszerűen, de tisztességesen öltözött nem
is akarják észre venni. Szégyeljétek meg
magukat, oh, kor daliái; ne tüsszettek oly
rut visszaélést a haza és társadalom rová-
sára, mert higgyétek el, hogy az a pazar
fényvel díszített, kifosztott nő, kit körül
veszték, nemcsak gazdaságnak nem való,
de sőt megvetésre méltó, mivel így kívánja
környezetét félrevezetni, félszességét elta-
karni. (Mert azt el sem lehet képzelni, hogy
ép és szép testalkatú nő az ecsetet igénybe
vegye s magától messze nyúló, foszlányok-
ból álló ruhát öltözzön). Hagyjátok tehát a di-
vat maszkjait, a cifra pillangókat a fa-
képnél!

De míg a nőkkel és uracsokkal így ál-
lunk, tekintünk be a férfiakhoz is. Keressük
ott is a bajok valódi okát, mert bizonyára
megtaláljuk.

Ha ferblire vagy más hazard játékra
kell a pénz, az még csak kitélik a család-
főnek sily szellemben növekedő nagyreményű
fiának; de ha tudományos és szakkönyvekre
vagy hírlapokra 3—4 forintot kellene kiadni
vagy ha az olvasó-egylet tagsági díját kell
megfizetni: no már ekkor megnehezült az
idők viharos járása felettünk, szűkebben
kell élnünk, „takarékoság” a jelszó s a vé-
geredmény az, hogy ilyesmire nincs pénz.
Az elmondottak után szükségtelen monda-
nunk, hogy mi mindent láthatni egy vidéki
földbirtokos házában, kivéve a könyvet. Ha
van zsinórál fogva a fal oldalára függesztve
egy naptár s az asztal fiókjában vagy a sifon
tetején néhány, még az atyjától maradt
mű, mely régi ereklyék oly kegyelettel őriz-
tetnek, hogy talán még a port sem takarít-
ják. A rólók soha: ott hevernek azok érintet-
lenül. Ily körülmények között aztán virágoz-
zik a magyar irodalom!

Irtóznak nálunk a komolyabb olvas-
mánytól, mert ez rut visszaéléseit ostromoz-
hatja s ezért nincs kellő érzék a szak- és
szépművészetek iránt s nem válik a tudo-
mányok téra társadalmunk minden rétegében
komoly kutatás tárgyává.

vesse ezek példáját, mert később keservesen
megbánja és tapasztalni fogja, hogy: szemér-
mes koldusnak üres a tarisznyája.

Mi a szem? Ablak testünk gyarló épü-
letén; tükröz, melyből a lélek, a jellem sugár-
zik ki. „A szem örül, szomorkodik, biztat,
csal, gunyol, magasztal, csábít és undorít,
szeret és gyűlöl, parancsol és kér; szóval, ha
az ember kis világ e nagy világban, akkor
az ő napja a szem” — mondja egy jeles hu-
moristánk. A szemmel lehet édesen is,
kancsalul is, azaz: görbén és sa-
vanyuan is pillantani. A monda szerint pl.
az egyszeri házi ur, midőn vendégei érke-
tek, soha sem tétetett e csetet az asztalra,
mert csak egyetlen pillantást kellett vetnie
a paszulyra, pityókára, tökkáposztára s más
efféle eledelekre s azok menten megsava-
nyodtak. Bizonyosan az ilyen savanyu pillan-
tásu embereknek tetemes részük van abban,
hogy oly savanyu az élet.

A szemmel gyújtogatni is lehet; példa
erre a következő adoma:

-- Uram, tessék rágyújtani!

— Szép Nagyság! nincs gyufám, de
ha megengedi, rágyújtok szivaromra kegyed
szemeinek tüzésénél.

A hölgy megengedé. És — a közel érint-
kezéstől egyszerre lángot vetett a szivarának
fele: a szív...

Valóban szomorú jelenség ez s a tár-
dalom oda kellene hogy hasson, hogy az ez
irányban uralkó közöny megtöressék s a szép
és jó iránti érzék emeltessek.

Bede Károly.

Pálma-ág.

Leng a béke lobogója. Hábor nem há-
borog többé. Legyőzetett Sz. I. ur érvei által;
lelke nyugodt, mint volt a „hábor“-uskodás
ideje alatt is. Siet mindamellett kijelenteni,
hogy nem ohajt osztozkodni az absurdum
fölött. Minden gondolkozó lény be fogja
látni, mi lehet absurdum és mi nem. Vajjon
a kormány segélye mellett a fokozatosan
algymnasiumból keletkező főgymnasium,
avagy a már általam említett uzoni 4 felső
osztályból álló középtanoda-e az absurdum:
ítélje meg mindenki alanyilag. Sietek kijelen-
teni, hogy a Sz. I. ur születendő fia által ké-
szített tágas cipőkre nincs szükségem, mert
tyukszemem minden kényeskedésem mel-
lett nincsen és nem is volt, s lévén nekem
oly iparosom, a ki még nem járta végig a 8
osztályból álló ipartanodát, nem tud sem né-
metül, sem francziául, szilárd reményem van,
hogy ezentul sem lesz tyukszemem sem
ilyen, sem o l y a n. Francziául megne tanul-
jon már Sz. I. ur. Járjon inkább oly iskolába,
a hol meghallgathatná az első közleménye
feletti igazí és jogos fölháborodást. A másod-
dik — szintén franczia izlés szerint „él-
c z e s” — közleményen is majd nevetni fog-
nak sokan, mint én is nevettem. Csak hogy a
franczia azt tartja: „A nevetség öl.” Mivel
második közleménye végén azon ohajtását
fejezi ki, hogy ha lehet, a semmi fölött ne
„hábor“-uskodjunk, hát kijelentem, hogy bár
ép embernek rendesen ép a gyermeke is,
mégis ennek daczára

„Partra szállottam
S bevonom vitorlámat.”

Látom, sajkámba nem ül mindenki,
mert más nem engedi. Bármit is válaszolna
most, bármily hosszúra eresztett cikksben,
lethargiájából ki nem mozdul a falak mögöl
a béke barátja:

Habe.

Kézdi-Vásárhelyt, 1884. nov. 28.

Egy fényesen sikerült estélyről kell
megemlékeznünk, mely úgy a bemutatott új-
donságok, mint az elért szép anyagi ered-
ményről fogva méltán megérdemli a dicsé-
retet. A vörös kereszt egylet kézdivásárhelyi
és vidéki választmánya által folyó hó 25-én
rendezett „mű-estély“-ről szólunk, melyen
több igen sikerült „előkép” lett a közönség-
nek újdonságképen bemutatva. Már előre
nagy érdeklődés mutatkozott ezen előadás
iránt s a közönség már fél 8 órakor zsufolá-

sig megtöltötte a termet. Jelen volt e város
új diszpolgárnője s a választmány elnöke br.
Szentkereszty Stephanie urhölgy is. Az elő-
adás 8 órakor vette kezdetét „A pünköshti ki-
rálynő megkoronázása” című előképpel. A
függöny felgördült s előttünk állt egy tün-
déri fényben uszó bájos kép. Felül a király-
nő (Szöcs Vilma) fehér ruhában, fején virág-
koronával s az egész ruha dusan virággal
díszítve, körülte jobbról és balról a koszos
leányok (Fejér Nina, Fejér Kata, Fejér Mari,
Kelemen Ilon, Kőnczei kisasszonyok Kézdi-
Szentlélekről, Málnási Albina, Nagy Ida,
Szabó Mariska Esztelekéről, Szöcs Etelka,
Török Mari) fehér és rózsaszín ruhákkal, vi-
rággal díszítve. Az így képzett oszlop elejét
gyermekek mindkét nemből (Dénes Matild,
Nagy Ilona és Irma, Tóth Iduska, Kősa
Róza, Drágos Arisztid és Széver, Tóth Pista,
Dénes Ödön és Jenő) foglalták el. A szintén
elején egy pap (Orbán János) és egy néhány
ur (Jancsó Gyula, Csizsár Pál, Szöcs Károly,
Erdei Béla) foglalt helyet. Az egész képet
rózsaszín felhőként egy fátöl fődte be. Az
egy összeállított csoportot a sok szép úde
arcz, a ruhákban díszlő sok virág a tündéri
világításban megkapó bájos képet nyújtott.
A közönség elragadtatásának óriási tapsvi-
harban adott kifejezést. Ugy ezen, mint az
ezutáni képeket ismételni kellett. Ezután
Borcsa Miklós énekel népdalokat az ő ked-
ves modorában. A program harmadik pont-
ját a „Tavas” előkép képezte. A színpad ele-
jét különböző csoportok foglalták el az előbbi
képben működött hölgyekből. Itt egy cso-
port koszorút köt, tovább egy másik játszik.
Egy hölgy csokrot köt s egy kis gyermek
előtte állva, virágot nyújt; egy kis leány
pillangót kerget. E közben a háttérben me-
gelen a „Tavas tündére” (Kovács Mari) s
kísértette apró tündérek által, egy gépezet
segélyével átteleben a színpadon. Az első
csoportok fehér s a tündérek piros fényvel
voltak megvilágítva. A tündérek gyönyörű
esortja, a mint virágokat szórva átvonul
a háttérben, igéző látványt nyújtott. Ezen
kép után Erdélyi Károly ur szellemes felol-
vasása következett, melyet mai számunkban
közlünk. A műsor 4-ik pontjaul Vörösmarty
„Szép Ilonka” című verse adatott elő 5 kép-
pel. A vers főalakjait Csizsár Emilia (Szép
Ilonka), Hosszu Béla (Mátyás király) és Bor-
csa Miklós (Peterdi) képviselték. A magyar
főurakat Erdei Béla, Jancsó Gyula, Orbán
János urak személyesítették. Az első kép a
vers azon jelenetét ábrázolja, midőn Szép
Ilonka pillangót üzve megjelen és a vadász
megpillantja; a 2-ik képen Ilonka a pilét
s a vadász a lányt fogják el. A 3-ik jelenet
a Peterdi házánál, hol a vadász köszöntöt
mond a királyné, míg Ilonka az ébredező
szerelem titkos gyönyörével nézi a vadász-
ruhában lappangó királyt. A 4-ik kép és Bu-
da várában foly le. Mátyás király fényes ki-

sérettel jön, Ilonka a szergett vadászban a
királyra ismer s szíve égő fájdalma arcán
ül; az ősz Peterdi meg, sejtve leánya fáj-
dalmát, szomorúan támogatja roskadozó
gyermekét. Az 5-ik kép egy sirt ábrázol s
s Mátyás király néma fájdalommal tekint a
sirdombra, mely a kedves leánya hantjait
takarja. Csizsár Emilia k. a. ugy izlése-
korszerű ruhájával, mint az indulatok eleven,
megragadó festésével hiven megfelelt azon
képek, mit a közönség a vers szavainál ma-
gának alkotott. Hasonló szépet és dicséretet
mondhatunk a Hosszu B. és Borcsa M. urak
alakításairól is. Ruhájuk s játéku helyes
történelmi ismeretű és a vers helyes felfo-
gására vallanak. Szép Ilonka tablő általában
kitűnőek és megragadók valának s a hatást
nagyon emelte a szép, érdelemteljes szava-
lat Benkő Sándor urtól, ki a sikerült képek-
nek kétszeres érdeket kölcsönözött. Végül
„Kossuth imája” adatott elő. Kossuthot Bor-
csa Miklós ur személyesíté jól talált arcczal
és megkapó helyzetben; körülte sebesült ka-
tonák és tiszték s imára vezényelt katonák.
E hazafias kép szintén igen szépen sikerült
és riadó éljen-eket vont maga után. A közön-
ség általában igen kellemesen volt megle-
petve az újdonságképen bemutatott előképek
által s tán ez volt az egyetlen előadás, mely-
ben minden szereplőnek egyformán jutott az
elismerés- és dicsőségéből, mert mindenik
korrekt és kitűnő volt. Az a sok ragyogó
ifju hölgy, az a sok kedves, gyermeki angyal-
arcz, a sok ékes ruha, a sok virág, a csillogó
ősmagyar ruhák, a görögötű fanatikus fé-
ny mellett hol a régi dicső korból egy fé-
nyes töredéket, hol a jelenből egy szép ideá-
lis képet állítva eléük, a közönségre oly ha-
tással voltak, mint egy-egy szép álom, mely-
nek látásától alig volt képes megválni. A mi
jó „Samu bácsink”, előadásaink eme lelkes
örök ifju látogatója, ki a közvéleményt erő-
teljes hangon szokta hordozni, minden ké-
pet megisméltetett. „Ne sajnálják azt a
tüzet!” „Álljanak még egyszer elő!” kiáltá-
sokkal igyekezett a látványosságokat meg-
nyújtani s a rendezők engedtek is mindany-
nyiszor e lelkes hangoknak, míg csak a mu-
niczióban tartott; azonban régi dolog, hogy
a görögötű hamarabb ég és fogy el, mint a
lelkesség; így tehát a képeknek is vége
lőn, hogy helyet engedjen a táncznak. No ez
előre nagyon nehezen ment, mert a szó tel-
jes értelmében ember ember hátán volt.
Minden párnak jutott egy akkora terület,
hol megállhatott, s aztán az ő dolga volt,
hogy mikép használja fel a területet. A tán-
czosoknál inkább a lelkesültség tánczolt,
mint a lábak. A tánczvigalom éjjel után
ért véget.

Feltétlenül dicséretet érdemelnek Drá-
gos Elekné és Szabó Mózesné háziasszonyok,
kik igazán páratlan tevékenységgel igyekez-
tek úgy az új eszméknél felmerülni szokott

az előbbi, mások az utóbbit tartják szebb-
nek. Én pl. csak nem rég is azt hallottam
valakitől itt Kézdi-Vásárhelyt, hogy a nagy
fűl valódi arisztokratikus jelleg és magas
foku szellemességet áru el. Világos e szerint,
hogy a csási az arisztokrácia és a szelle-
messég zenithjén áll; mert hiszen az ő fülei-
nél csak türelme nagyobb. Mint mondtam:
a fülek különböző tulajdonságuk. Egyik
kéjjel veszi magába a csuszó-mászó hízegés
szavait, az őszinte, becsületes nyíltság igéi
előtt pedig elzárkózik; a másik a besugás
iránt viseltetik kiváló előszeretettel. Isme-
rek oly egyént is, a ki képes elhinni a leg-
badaresabb és leghihetlenebb dolgokat, ha
azokat besugás vagy áruklodás alakjában
juttatják füleihez; sőt akkor sem tuzlok, ha
azt állítom, hogy léteznek egyének, kiknél
az igaz mondas azt a hatást így gyakorolja,
a mit bizonyos állat füleiben a tüzes tapló.

Helyesen cselekedte a természet, hogy
az embernek fület adott, mert annak sok
hasznát vesszük gyermekkorunktól fogva
késő vénységünkig. A pajkos iskolás fiúnak
pl. nem csak arra való a füle, hogy a tanító
atyai intelmeit azon be- és kiereszse, hanem
arra is, hogy annál fogva néha megrázogas-
sák, mint a zsákok szokás, hogy több férjen
bele. Az ifju, ha fülei nem volnának, nem
lehetne fülig szerelmes; a férfinak

pedig, ha az életben sok mulasztást és bak-
lövést követett el, nem lenne alkalma azok
miatt füle tövét vakarni. Hát azok
mit csinálnának fűl nélkül, a kirkől azt szo-
kás mondani, hogy két fűlre alszának,
vagy: a kik egyik fűlükön fekszen-
nek, a másikkal takaródnak? Ha
az embernek füle nem volna, nem lehetne
senkit lefűlelnünk, és sok tudomány-
hoz nem is konyithatnánk, sőt fűl nél-
kül még beszélni sem tudnánk, mint a süket
némák példája bizonyítja.

No, de tán már elég is lesz ennyi a
„füles” okoskodásból. Záradéku e ponthoz
még csupán egy dolgot említek, a mi a „fü-
les” szóról jutott eszembe. Tudvalevőleg
ezzel az epithetonnal azokat szoktak meg-
tisztelni, a kik semmi hajlandóságot sem
áruklak el arra, hogy az egeket feszegezzék
vagy hogy a puskaopt feltalálják. Jó fű-
lűeknek pedig azokat mondjuk, a kik
még a fű növekedését is hallják. Egy ked-
ves, szellemes hölgy azonban egykor egy
férfi ismerősét jó hallásáért meg akarván
dicsérni, így szólt: „Látom, hogy ön jó
füles.” Persze, csak sajtóhiba volt.

(Vége következik.)

Hirdetmény.

Esztelnek község italmérési joga az 1885-ik évre haszonbérbe kiadandó lévén, arra nézve a nyilvános árverést folyó évi december hó 9-én d. u. 12—1 óráig fogom megtartani.

A feltételek a községi előjárásnál megtekinthetők.

K. Vásárhely, 1884. november 20.

Gábor Péter,
szolgabíró.

1—2

Árverési hirdetményi kivonat.

A cs.-szeredai kir. törvényszék, mint tkvi hatóság, közhirrre teszi, hogy Cs.-Szt-Miklós község pénztára végrehajtónak, odaváló Imre Ignác s neje Lukács Trézsia végrehajtást szenvedők elleni 100 frt tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén levő, és a csik-

szt-miklósi I. Pon. 1891. sz. tjkvben fekvő 1. 3—8. 10. 12—18. 21—23. 25—30. rend, és a csik-szépvízi 505. sz. tjkvben A + 1—10. rendszám és a cs.-szépvízi 506. sz. tjkvben 1—6. rendszám ingatlanokra az árverést 686 frt 50 krban ezzel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi január hó 26-ik napján d. e. 10 órakor Cs.-Szt-Miklós község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az

ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 68 frt 65 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. törv.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóságnak Cs.-Szeredán, 1884. július 26-án tartott üléséből.

Ujonnán berendezett kézmű, fehérnemű és bérles áru-raktára. Brassó, Almaszer 93. szám.

Alólirt tiszteletteljesen tudatom a n. érd. közönséget, miszerint a brassói piacon

Almaszer 93-ik szám alatt a Pleckersfeld-féle házban

egy a jelen kornak megfelelő, teljesen ujonnán berendezett

kézmű, fehérnemű, kötött és bérles áru-üzletet

nyitottam.

Ajánlom a következő cikkekben nagyválasztékú raktárom: minden fajta sima divatos egész és félgyapjú női ruhakelmék, kül- és belföldi fekete és színes cashmir, paplan gyapjú-szatén, nyomtatott perkalin, oxford, minden fajta fehérített és fehérítetlen pamut-vászon, chifon, fehér és színes gratlik, butor-len- és pamut-zwilch, férfi és női fehérneműk, velour-, bárász-, kalmuk- és nyomtatott cashmir-kendők, kalmuk, nyomtatott és piqúé-barchant, ruha-flanel, gyapot és gyapjú férfi és női harisnyák és alsó ingek, divatos férfi és női selyem-kendők, fehér és színes asztalterítők és kendők, csipke-betétek és himzések, divatos rips és atlasz sima szalagok, mindennemű szegősinorok, férfi nyakkendők, fűző-mellények (Mieder), művirágok, kész paplanok és paplan-pamut, kötő, himző és horgoló-pamut fehér és többféle színben, kötő és himző gyapjú és selymek bármely színben női munkákra francia csipke-zsinorok, kigyó-bertlik, mignandies és divat-gombok; férfi és női szabó-bérles kellékek.

Férfi és női fehérnemű rendelményt elfogadok, s azokat gyorsan és mérsékelt árban készíttetem el.

Kérve új vállalatom szíves pártolását, biztosítom pontos és szolid szolgálatomról. Maradok

2—3

tisztelettel

TÓTH JÓZSEF.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Ujonnán berendezett kézmű, fehérnemű és bérles áru-raktára. Brassó, Almaszer 93. szám.

CZÁRÁN EDÉNÉ Gyergyó-Szentmiklós és Csik-Szereda.

Van szerencsém a n. érd. közönségnek becses tudomására hozni, hogy Csik-Szeredában a méltóságos Lázár Domokos ur ujon épült házában

fűszer-, festék-, anyag-, vas-, üveg-, porcellán- és norinbergi díszmű-árakkal

az újabb kor igényeinek megfelelőleg teljesen felszerelt

fiók-üzletet

nyitottam; s ezen üzlet vezetésével

FEJÉR JÓZSEF urat biztam meg.

Mintán bevásárlásaimat a legelső forrásokból eszközölöm, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy az áruk jósága, valamint olcsósága tekintetében a versenyt minden ezen szakmabeli üzlet-társammal — úgy nagyban, mint kicsinybeni előállításnál — kiállni képes vagyok, miről a n. érd. közönség egy kis próbavásárlás által magának meggyőződést szerezhet.

Különösen bátor vagyok a n. érd. közönség figyelmét felhívni a következő raktáromon levő cikkekre, u. m.:

czukor, kávé, kávépótlományok, kásaneműek, lisztek, stbre;

háztartási érc- és lemez-konyhaedények, érczemencék, ajtó- és ablak-vasalások, stbre, valamint sodrony-szegek s nyers vasakra gyári áron;

mindennemű esiszolt, sima üveg és porcelláneműekre nagy választékban;

norinbergi díszmű-árak, nagy választékban asztali kések, alpacca- és pak-fon-kanalak, asztali és függő-lámpák, stbre;

kül- és belföldi rum, thea, finom asztali és esemege-borok hordóval és üvegenként, és finom liquerekre;

esemege-étek, friss sonka, szalámi, groyi és ementhali sajtok, kitűnő tömlőtűró stbre.

A n. érd. közönség becses látogatását — meggyőződés ötleteiből is — kérve, maradok

2—3

kiváló tisztelettel

Czárán Edéné.

Wass és Biemer Székely-Udvarhelyt.

AJÁNLJÁK

42—52

a téli időnyre
részletfizetésre

legújabb szecs-kavágóikat

1 1/2-től 3" hosszú szecska vágására,

bármely nagyságra állítható

répavágók, lánczboronák

és mindentéle gazdasági gépeiket,

továbbá

tűzfecskendők, harangok

és

tűzoltói szerelvényekben

DÚS VÁLASZTÉKU RAKTÁRUKAT.

Költségvetések és árlapok

kivánatra bérmentve és ingyen.

Nagy raktár vas-szegek és vasalásokból.

Gépeink bármelyikét kipróbálva adjuk át.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

SÉTA-, MENYASSZONYI- és HÁZI-RUHÁK
(TOILETTEK)

a legújabb divat szerint,

gyorsan és mérsékelt áron készülnek 35—50

Kovásznai és Keresztesy

NŐI DIVAT-TERMÜKBEN. — BRASSÓ (tótér).

Ugyanott nagy készletben lévő kész esőköpenyek, kabátok és télfelsők, ré-szint megrendelhetők, mivel köpeny- és kabát-posztók (sima és ottomán), Peluchók, Chenillia, Toll- és Skongs-diszek nagy készletben vannak; ugy-szintén Selyem. Satin-merveilleusok és faillek, Selyem és Pamut, Bársony sima és brocat ruhakelmék, Beige (Changeant) francia Chachemirok, női posztók és flanellek fekete és minden színben, továbbá karmantyuk (muff), posztó-kalapok és minden diszitő és pipere-cikkek

kivételes olcsó áron kaphatók.

Minták kivánatra bérmentve küldetnek.